

OIKAISUVAATIMUS

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta
Volttikatu 1 A
70150 Kuopio
pelastuslaitos@kuopio.fi

Päätös, johon haetaan oikaisua

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan 24.11.2021 § 28
Pohjois-Savon pelastustoimen varallaolon ja kompensatiokeinot

Muutoksenhakija

Varkauden kaupunki
Ahlströminkatu 6
78250 Varkaus

Oikaisuvaatimus

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan päätös on kumottava, koska

- 1) Päätöksen tekoon on osallistunut esteellinen henkilö ja näin ollen päätöstä rasittaa menettelyvirhe
- 2) Päätös on Pohjois-Savon alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen 5 §:n vastainen

OIKAISUVAATIMUKSEN PERUSTEET

1) Menettelyvirhe

Kuntalain 97 § mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään.

Muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 28 § 1 momentin Virkamies on esteellinen:

- 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;

- 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle läheiselleen;
- 4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 5) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan; tai
- 7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Esteellisyyскоhta 7 edellyttää, että on olemassa ulkopuolisen havaittava syy puolueettomuuden vaarantumiseen, vaikka muut esteellisyyserusteet eivät suorainaisesti tuleekaan sovellettavaksi. Syyn puolueettomuuden vaarantumiseen on oltava suunnilleen samanasteinen kuin erikseen säädetyissä esteellisyyserusteissa.

Aluepelastuslautakunta on 24.11.2021 § 28 päättänyt Pohjois-Savon pelastustoimen varallaolosta ja kompensatiokeinoista. Tähän on päädytty, koska Pohjois-Savon pelastuslaitos on haastettu työtuomioistuimeen varallaolojärjestelmästä ja työtuomioistuin on kesällä 2021 antanut ensimmäisen välituomionsa asiassa.

Lautakunnan jäsen Joonas Pellikka on yksi Pohjois-Savon pelastuslaitoksen työtuomioistuimeen varallaolosta haastaneista. Koska Pellikka on tällä hetkellä Etelä-Savon pelastuslaitoksen palveluksessa, niin esteellisyys kohta 1 ei tältä osin sovellu (asianosaisjäävi). Kuitenkin on katsottava, että vähintään luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu (7 kohta), koska hän on nostanut kanteen pelastuslaitosta kohtaan asiassa, jonka johdannaisten aluepelastuslautakunta varallaoloa ja kompensatiokeinoja käsittelee.

Lisäksi esteellisyyскоhdan 3 (ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle) on todettava, että järjestely on omiaan tuottamaan hyötyä pelastushenkilökunnalle. Kunnille järjestetyissä tilaisuuksissa on useaan otteeseen todettu, että tällä järjestelyllä kiinnostus

pelastuslaitoksen virkoihin on huomattavasti parempi, kuin ilman järjestelyä. Muutoksen myötä henkilöstön palkka ja työaikaehdot muuttuvat paremmiksi.

Asiaa on valmisteltu lautakunnassa loppukesän ja syksyn 2021 aikana ja Joonna Pellikka on ollut mukana käsittelemässä asiaa jokaisessa kokouksessa. Lisäksi asiaa on käsitelty kuntien yhteisissä kokouksissa lukuisia kertoja kesän ja syksyn aikana 2021. Tältä osin on myös huomioitava, että lautakunnan päätökset eivät ole laillisia siltä osin, kun Joonna Pellikka on osallistunut varallaoloasian käsittelyyn (15.9.2021 § 7, 29.9.2021 § 15 ja 27.10.2021 § 21).

2) Yhteistoimintasopimuksen 5 § vastaisuus

Yhteistoimintasopimuksen 5 §:ssä todetaan, että aluepelastuslautakunta päättää määrääjäksi alueen pelastustoimen palvelutason kuntia kuultuaan. Palvelutaso päätetään vastaamaan paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Aluepelastuslautakunta voi tarkistaa myös yksittäisen kunnan palvelutasoa kuntaa kuultuaan. Tällöin ao. kunta maksaa palvelutason kohottamisesta aiheutuvat kustannukset.

Aluepelastuslautakunta on 24.11.2021 § 28 päätöksen liitteenä esitellyt vaikutusta kuntien maksuosuuksiin. Tässä liitteessä uusi 2,9 miljoonan euron kokonaiskustannusvaikutus on jaettu pelastuslaitosalueen kunnille yhteissopimuslain 9 §:n mukaisella jaolla, huomioimatta sopimuksen 5 §:n perustetta, jonka mukaan palvelutason kohoamisen maksaa ko. kunta.

Tämä on ristiriidassa siihen, että samaan aikaan mm. Kuopio maksaa Petoselle avattava paloaseman kustannukset kokonaisuudessaan itse ja sitä perustellaan juuri palvelutason nostolla. Aluepelastuslautakunnan 24.11.2021 § 28 päätöksen mukaisissa uusissa 24/7 välittömän lähtövalmiuden pelastusaseman perustamisissa on kyse myös palvelutason kohottamisesta. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kuntatilaisuudessa 8.12.2021 (muistio liitteenä) todetaan kohdassa 3, että uudet 24/7 asemat ovat Kiuruvesi, Lapinlahti, Nilsiä, Suonenjoki, Leppävirta, Riistavesi ja Keitele.

Perussopimuksessa määritellään kuntayhtymän rahoitus ja talous. Siitä ei ole tarkemmin kuntalaissa säännelty, mutta tältä osin hallinnon yleiset periaatteet ohjaavat kuntien välistä sääntelyä. Perussopimuksen tulee siis taloudenperusteiden osalta kohdella jäsenkuntia tasapuolisesti. Kuntayhtymä tai osa jäsenkunnista ei saa perusteettomasti hyötyä toisten jäsenkuntien kustannuksella. (Kuntalaki- Taustat ja tulkinnat – Harjula ja Prättälä ; s 417)

On siis huomioitava, että nyt päätetty maksujärjestely ei ole kohtuullinen ja tasapuolinen kuntia kohtaan. Päätös ei siis ole lain mukainen. Se ei taloudenperusteiden osalta kohtele jäsenkuntia tasapuolisesti. Kuten edellä on todettu, osa kunnista saa perusteettomasti hyötyä toisten jäsenkuntien kustannuksella.

VARKAUDEN KAUPUNKI

Varkaudessa 16. päivänä joulukuuta 2021

Joonas Hänninen
apulaiskaupunginjohtaja

Toni Leppänen
hallintojohtaja

Liitteet

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen päätös 24.11.2021 § 28

Varkauden kaupunginhallituksen päätös 13.12.2021

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kuntatilaisuuden 8.12.2021 muistio